

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 214

van **CARMEN RYHEUL**

datum: 21 november 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

*VLAREM-normering voor magnetische velden van hoogspanningsverbindingen -
Inspraakronde*

Zopas werd de door het departement Omgeving georganiseerde inspraakronde over de geplande VLAREM-normering voor magnetische velden van hoogspanningsverbindingen afgesloten.

1. Hoeveel bezwaren/opmerkingen werden er door respectievelijk "het publiek" en overheden m.b.t. deze inspraakronde geformuleerd?
2. Waaruit bestonden in grote lijnen deze bezwaren/opmerkingen en wat is de reactie van het departement Omgeving erop?
3. Op welke wijze en in welke mate zal de minister rekening houden met deze bezwaren/opmerkingen bij haar besluitvorming rond deze geplande normering?
4. Op welke manier kan de bevolking kennisnemen van alle tijdens deze inspraakronde geformuleerde bezwaren/opmerkingen, alsook van het gevolg dat het departement Omgeving/de minister aan deze bezwaren/opmerkingen heeft gegeven?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 214 van 21 november 2022

van **CARMEN RYHEUL**

1. Tijdens de publieke raadpleging van 11 oktober 2022 tot en met 10 november 2022 ontving het Departement Omgeving 218 inspraakreacties. Hiervan waren er 212 afkomstig van het publiek en 6 afkomstig van andere overheden.
2. Een groot deel van de bezwaren geeft aan dat het ontwerp van besluit geen grenswaarde voor subacute of chronische blootstelling bevat. Als antwoord geven we hierop dat dit ontwerp van besluit enkel een norm voor acute blootstelling voorstelt. Bijkomend zal er nog een afsprakenkader, gebaseerd op voorzorg, opgesteld worden om bij hoogspanningstrajecten langdurige chronische blootstelling aan meer dan 0,4 μT zoveel mogelijk te vermijden. De opmaak hiervan is momenteel nog lopende.

Experten geven aan dat er geen wetenschappelijke onderbouwing bestaat voor de stelling dat de introductie van een subacute waarde extra bescherming zou bieden tegen mogelijke effecten van elektromagnetische straling. Waardoor er geen grond is voor de opname van een degelijke waarde voor subacute blootstelling in een normering. Vandaar dus het initiatief tot opmaak van een afsprakenkader. Dit zal tegemoet komen aan de bezorgdheid voor het ontbreken van een afdwingbare grenswaarde voor chronische blootstelling.

Een deel van de bezwaren geeft aan dat er geen permanent meetsysteem is opgenomen in het ontwerp van besluit. Zoals aangegeven in de nota aan de Vlaamse regering over het beleidskader ELF hoogspanningslijnen van 9 september 2022, werd reeds onderzoek opgestart naar de monitoring van de blootstelling aan magnetische velden in de omgeving van de 380kV hoogspanningslijnen en dit door middel van sensoren. Bijkomend maken deze sensoren het mogelijk om de belasting van de hoogspanningslijn (hoeveelheid stroom die wordt vervoerd) op te volgen in de tijd en dit onafhankelijk van de netbeheerder.

Een aantal bezwaren geeft aan dat er niet wordt verwezen naar risico's bij langdurige blootstelling voor werknemers. Als het gaat om langdurige blootstelling, dan is de wetenschappelijke consensus dat er een statistisch (en dus niet oorzakelijk) verband wordt gevonden tussen chronische blootstelling aan meer dan 0.4 μT en het meer voorkomen van kinderleukemie. Er werd echter geen verband aangetroffen met gezondheidseffecten bij volwassenen of werknemers.

Een aantal bezwaren geeft aan dat het besluit geen limiet bevat voor maximale stroombelasting van hoogspanningslijnen. De opmaak van een limiet voor de maximale stroombelasting van hoogspanningslijnen is geen onderdeel van dit ontwerp van besluit. Dit besluit wil een norm voor acute blootstelling aan magnetische velden van hoogspanningslijnen voorstellen. De grootte van de magnetische velden zijn afhankelijk van de stroombelasting van een hoogspanningslijn, waardoor de blootstellingnorm ook tegemoetkomt aan deze bezorgdheid. Het opvolgen van de belasting van hoogspanningslijnen maakt deel uit van het permanent meetsysteem dat hierboven al vermeld werd.

Er wordt in een aantal bezwaren ook melding gemaakt van de al dan niet noodzaak van de opmaak van een plan-MER voor dit ontwerp van besluit. De argumentatie

waarom dat niet noodzakelijk is, werd reeds opgenomen in de nota aan de Vlaamse regering bij het ontwerp van besluit over hoogspanningsverbindingen onder deel 2.1.2.

3. In het antwoord op de vorige vraag worden de belangrijkste bezwaren besproken. Zoals daarin kan worden teruggevonden, gaan die bezwaren niet over de norm voor acute blootstelling die het ontwerp BVR wil invoeren. De bezwaren gaan eerder over chronische blootstelling en een permanent meetsysteem. Het ontwerp besluit gaat enkel over het beperken van acute blootstelling en dient daarom niet aangepast te worden. De bezwaren worden wel meegenomen in het afsprakenkader dat momenteel nog in opmaak is.
4. De belangrijkste bezwaren worden toegelicht in de nota bij het ontwerpbesluit. Die nota zal na de tweede principiële goedkeuring worden gepubliceerd. Er zal ook een antwoord worden gestuurd naar iedereen die een bezwaar heeft ingestuurd.